Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	21Co/17/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8115227076
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Antónia Kandravá
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2018:8115227076.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: B. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., J. P. XXXX/X, v konaní právne zastúpenej Mgr. Daliborom Tverďákom, advokátom so sídlom v Košiciach, Krmanova 1, proti žalovanej: U. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., B. XX, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, B. XXX/XX, K. - D., v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 25C/434/2015 -44 zo dňa 29.09.2016 takto jednohlasne

r o z h o d o l :

I. M e n í rozsudok tak, že žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy 5.000,- Eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej zamietavej časti sa rozsudok p o t v r d z u j e .

III. P r i z n á v a žalobkyni právo na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

Predmet konania

1. Predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy, žalobkyňa svoj nárok odôvodňuje tým, že v dôsledku protiprávneho konania žalovanej došlo k výraznému zásahu do jej práva na súkromie a rodinný život a morálna satisfakcia je nepostačujúca.

2. Žalovaná sa k žalobe a tvrdeniam v nej uvedeným nevyjadrila.

Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej len ,,súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Priznal žalovanej právo na náhradu trov konania voči žalobkyni.

4. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1To 39/2013 zo dňa 12.03.2014 bol zrušený rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 4T 33/2013 zo dňa 23.09.2013, bola žalovaná uznaná vinnou zo zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona bol jej uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov. Zároveň bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni škodu vo výške 1.790,62 Eur a nemajetkovú ujmu vo výške 15.000,- Eur, pričom podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku bola žalobkyňa so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na občianskoprávne konanie. Z lekárskej správy MUDr. Q. Z. zistil, že žalobkyňa sa u neho

liečila od roku 2007. K výraznému zhoršeniu jej psychického stavu došlo koncom roka 2012 po úmrtí syna, s čím sa doposiaľ nedokázala vyrovnať. Je kontinuálne na antidepresívnej liečbe.

5. Prijal právny záver, že nárok žalobkyne bol primerane uspokojený a priznanie ďalšej náhrady je nedôvodné. Suma 15.000,- Eur priznaná žalobkyni v trestnom konaní je s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu dostatočná a zodpovedajúca kritériám pre priznanie nemajetkovej ujmy.

6. Poukázal na ustanovenia § 420 ods. 1, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka.

7. O trovách konania rozhodol podľa § 255 C.s.p. priznal žalovanej náhradu trov konania v plnej výške voči žalobkyni.

Obsah odvolania a obsah vyjadrení k odvolaniu

8. Žalobkyňa podala proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V odvolaní uviedla, že nesúhlasí so závermi vykonaného dokazovania a s vyhodnotením dôkazov, tak ako to učinil súd prvej inštancie. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania je zrejmé, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy priznaný v trestnom konaní nemôže zodpovedať zistenému rozsahu zásahu, resp. porušeniu osobných práv žalobkyne. Súd prvej inštancie odmietol vykonať dôkaz na zistenie zhoršenia zdravotného stavu žalobkyne v dôsledku tragického úmrtia jej syna a žiadnym spôsobom nepremietol, aj keď konštatoval zistenie zhoršenia zdravotného stavu do výroku svojho rozsudku. Zotrváva na tom, že smrťou syna jej vznikla ťažká morálna ujma, došlo k narušeniu celistvosti rodiny, k zásahu do jej súkromného a rodinného života, do jej zdravotného a psychického stavu. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok a zaviazal žalovanú na náhradu sumy 85.000,- Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy alebo vec zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná, s rozhodnutím súdu prvej inštancie súhlasila.

10. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovanej k odvolaniu uviedla, že zotrváva na všetkých svojich dôvodoch a skutočnostiach, ktoré uviedla v podanom odvolaní.

Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťal (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočné dôvodné.

12. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní prijal právny záver, že konaním žalovanej došlo k usmrteniu syna žalobkyne, čím nastal nereparovateľný následok a žalobkyňa stratila akúkoľvek možnosť rozvíjať a napĺňať svoj vzťah k synovi a uspokojovať tak aj vlastné citové potreby. Priznanú sumu 15.000,- Eur v trestnom konaní považoval za dostatočnú. Svoje úvahy opieral o zistenia, že syn I. bol dospelým mužom a samostatným. Výživou ani bývaním nebol odkázaný na žalobkyňu a tak v trestnom konaní, ako aj v tomto konaní, bolo preukázané, že rodina si podľa potreby pri nedostatku finančných prostriedkov vypomáhala, či už to bolo zo strany žalobkyne, alebo zo strany poškodeného. Za inú satisfakciu, považoval aj to, že žalovaná bola uznaná za vinnú zo zločinu zabitia a bola odsúdená na trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov.

13. Podľa § 13 ods. 1 Občianského zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14. Osobnostné práva a právo na ich ochranu predstavujú základné piliere súkromnoprávnej úpravy. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe, pričom predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok. Ide o absolútne právo fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú demonštratívne uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka. Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú zasiahnuté len jednotlivé zložky osobnosti. V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením alebo porušením jeho osobnosti ako celku. Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených v § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať takú ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pričom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba.

15. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1To 39/2013 zo dňa 12.03.2014 bol zrušený rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 4T 33/2013 zo dňa 23.09.2013 a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku bola žalovaná uznaná vinnou zo zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov a bola zaradená na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni škodu vo výške 1.790,62 Eur a nemajetkovú ujmu vo výške 15 000 Eur, pričom podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku bola žalobkyňa so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na občianskoprávne konanie, keďže už v trestnom konaní žiadala nemajetkovú ujmu vo výške 100.000,- Eur.

16. Základ nároku žalobkyne a zodpovednosť žalovanej je daná citovaným trestným, rozsudkom ktorým je súd v tomto konaní viazaný podľa § 193 C.s.p. (....Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.).

17. Odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že smrť syna žalobkyne spôsobila vážny zásah do jej súkromného a rodinného života. Smrťou syna stratila sociálne, morálne, ako aj citové puto vytvorené medzi nimi. Protiprávnym konaním žalovanej došlo k nenávratnému zničeniu väzieb rodinného života žalobkyne. Následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna by nepostačovala na primerané zadosťučinenie a zmiernenie jej ujmy. Ak medzi fyzickými osobami existujú citové, sociálne a morálne vzťahy, ktoré sa vytvorili v ich súkromnom a rodinnom živote, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie inej z nich. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie resp. práva na rodinný život, môže byť ďalšiemu účastníkovi resp. účastníkom vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať citové potreby, čiže nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová, emocionálna ujma. Ak dôjde k smrti ktoréhokoľvek z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a tak isto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Vychádzajúc aj z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (napr. 5Cdo/265/2009, 2Cdo/194/2011) súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie

týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobností podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

18. K porušenia práv na ochranu osobnosti, žalobkyne a to práva na ochranu súkromného a rodinného života, došlo a to v dôsledku protiprávneho konania žalovanej. V tomto konkrétnom prípade nečakaným úmrtím syna žalobkyne došlo k závažnému zásahu do jej osobnostných práv, pričom následok zásahu je nezvratný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. V prípade smrti dieťaťa aj pokiaľ je dieťa dospelé ide o mimoriadne citlivý zásah do emocionálnej sféry rodiča, ktorí spolu s ním tvorili plnohodnotnú fungujúcu rodinu bez ohľadu na to, že nežili v spoločnej domácnosti.

19. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné brať do úvahy hlavne závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Smrť ako absolútna a nenahraditeľná strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnať sa so stratou blízkeho človeka napriek plynutiu času.

20. Bez akýchkoľvek pochybnosti smrť blízkej osoby je pre pozostalých traumatizujúca udalosť. Každý človek je jedinečná a neopakovateľná bytosť. Hodnota ľudského života je nevyčísliteľná v peniazoch. Ochrana práva na život vyplýva z § 11 zák. č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka kde sa uvádza, že „fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnostnej povahy“, ďalej z čl. 15 Ústavy SR. Zásah do práva na život možno preto v každom prípade považovať za závažnú ujmu, ktorá vzhľadom na svoj dopad a dôsledky predstavuje ujmu značnú. Podľa ustálenej judikatúry súdov Slovenskej a Českej republiky ide o neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život pozostalých. Podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/111/2011: „Medzi ľuďmi existujú vzájomné sociálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, preto porušením práva na život jednej z nich dochádza k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život pozostalých.“

21. Následky protiprávneho konania v danom prípade nebolo možné preto odstrániť morálnou satisfakciou a nebolo postačujúce ani vyslovenie viny v trestnom konaní. Bolo potrebné prihliadať na intenzitu, rozsah a trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu žalobkyne ako rodiča k zomrelému synovi. Súd prvej inštancie pri určení výšky nemajetkovej ujmy vzal do úvahy, že v trestnom konaní došlo k priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 150.000,- Eur, ktorej výšku považoval za dostatočnú, mal za to, že všetky kritéria rozhodujúce bral súd do úvahy súd v trestnom konaní.

22. Odvolací súd po preskúmaní obsahu vykonaných dôkazov súdom prvej inštancie má za to, že vo veci nie je potrebné vykonávať ďalšie dôkazy ako to žalobkyňa navrhuje. Skutkový stav veci po vykonanom dokazovaní je dostatočný a zrejmý, niet pochyb o tom, že žalobkyňa pociťuje stratu blízkej osoby, stráda, zmenil sa jej osobný citový, rodinný život. Svedkovia vypočutí v konaní potvrdili intenzívnu zmenu života po smrti syna u žalobkyne. Výška nemajetkovej ujmy je súdom určovaná s ohľadom na intenzitu, rozsah, trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu pozostalého k poškodenému, po preukázaní väzieb, ktoré ako rodinní príslušníci mali v čase zásahu do práva na ochranu osobnosti. Niet pochýb, že boli preukázané silné sociálne, morálne, kultúrne, citové putá vytvorené v rámci súkromného a rodinného života. Z nečakanej smrti syna mala a má žalobkyňa pocit úzkosti, smútku, zo straty možnosti viesť so synom rodinný život. Protiprávnym konaním žalovanej došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb. Náš právny poriadok neobsahuje vyčíslenie „nemajetkovej ujmy pri strate ľudského života“. Príbuzní majú zákonný nárok na jednorazové odškodnenie. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd v trestnom konaní zohľadnil stratu, ktorá žalobkyni vznikla, dôvod uplatnenia nároku. Žalobkyňa psychický trpí. Z dôkazu predloženého žalobkyňou v konaní a to lekárskej správy súd zistil, že žalobkyňa sa liečila od roku 2007 v súvislosti s autohavárioiu, pri ktorej zomrel človek. K výraznému zhoršeniu jej psychického stavu došlo koncom roka 2012 po úmrtí syna, s čím sa doposiaľ nedokázala vyrovnať. Je kontinuálne na antidepresívnej liečbe. Okolnosti dotýkajúce sa náhrady za smútok, strádanie, boli zohľadňované aj pri priznávaní ujmy súdom v trestnom konaní. V trestnom konaní neboli pri priznávaní finančnej ujmy zohľadnené následky citovej ujmy, straty blízkej osoby v podobe zhoršenia zdravotného

stavu žalobkyne. Preukázateľne práve v dôsledku smrti syna sa jej zdravotný stav výrazne zhoršil, pričom je na antidepresívnej liečbe.

23. Odvolací súd zastáva názor, že úlohou náhrady je odškodniť za všetky vzniknuté duševné obmedzenia, za vzniknutú ale aj budúcu stratu na životnom šťastí poškodeného. Musí sa brať ohľad na druh, dĺžku a intenzitu pociťovania bolesti. V prejednávom prípade je zrejmé, že správa o smrti syna a vyrovnanie sa jeho stratou v dôsledku konania žalovanej má stále pretrvávajúce psychické obmedzenia žalobkyne. S ohľadom na vek žalobkyne, následok ktorý nastal, pričom ťažko možno povedať, že je možné očakávať nápravu v jej zdravotnom stave dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu o zamietnutí žaloby a nepriznaní náhrady nie je správne. Psychická bolesť pri tragickej strate syna je daná, pretrvávajú zdravotné ťažkosti, nie je zrejmé či dôjde k zlepšeniu jej zdravotného stavu a za primeranú náhradu považuje odvolací súd priznanie sumu 5.000,- Eur, po zvážení výšky už priznanej v trestnom konaní. Odvolanie žalobkyne považuje tak za čiastočne dôvodné. Odvolací súd tak pristúpil k zmene napadnutého rozsudku v časti a žalobe vyhovel v časti nároku 5.000,- Eur (§ 388 C.s.p.) v prevyšujúcej zamietavej časti rozsudok potvrdil ako vecne správny. S prihliadnutím na okolnosti prejednávanej veci, pomery žalovanej strany, dôsledky zásahu je možné považovať finančnú sumu v celkovej výške 20.000,- Eur za primeranú.

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Do takej kategórie spadá aj náhrada nemajetkovej ujmy. Napriek tomu, že nebola žalobkyni priznaná požadovaná suma ako náhrada nemajetkovej ujmy nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu voči žalovanej z prisúdenej sumy je jej priznaný.

25. V sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pri rozhodovaní o náhrade trov konania treba rozlišovať čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu napríklad Nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Vhodným riešením v týchto sporoch je, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 C.s.p.), keďže sa skúma vec čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku (porovnaj Civilný sporový poriadok, Nakladatelství C.H.Beck Štefček a kolektív str. 926, 927).

Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).